

Aan : Raad

Van : B.J. ten Have

c.c. :

Datum : 31 augustus 2020

Betreft : **Statuten OPSO-SPOOR ter voorbereiding voor 17 september 2020**

Aanleiding

Op donderdag 17 september is een raadsbijeenkomst waarbij de bestuurder van SPOOR en OPSO, Chris van Meurs, een presentatie geeft over de wens tot fusie. Voor een fusie zijn wijzigingen van de statuten noodzakelijk. Het doel van de bijeenkomst is om u zo volledig mogelijk te informeren zodat u daarna een weloverwogen besluit kunt nemen over het voorgelegde verzoek tot fusie en de bijbehorende wijziging van de statuten. Met deze memo sturen we u alvast de statuten en de beoordeling ervan zodat u hier alvast inhoudelijk kennis van kunt nemen.

Wettelijke taken

De gemeente heeft vanuit de Grondwet een zorgplicht naar het openbaar onderwijs. Inmiddels zijn bijna alle openbare scholen ondergebracht in privaatrechtelijke stichtingen en vallen ze niet meer onder de gemeente. Hoewel het bestuur van de openbare school is verzelfstandigd, heeft de gemeente nog steeds een bijzondere rol ten opzichte van het openbaar onderwijs.

- De gemeente beslist de bestuursvorm (integraal bestuur of verzelfstandiging).
- Sinds 2014 kan een stichting openbaar onderwijs zelf besluiten tot opheffing van een school onder haar bevoegd gezag of stichting van een nieuwe openbare school. Vrijwillige opheffing is niet mogelijk zonder dat de gemeente eerst de mogelijkheid is geboden zelf de school over te nemen en in stand te houden.
- De gemeente voorziet in een regeling omtrent de wijze van (her)benoeming, schorsing en ontslag van bestuursleden van het verzelfstandigde bestuur.
- De gemeente heeft toezichthoudende taken, te weten:
 - Benoeming leden van de RvT
 - Ingrijpen bij ernstige taakverwaarlozing (art. 48.11 Wpo)
 - Instemming met wijziging van de statuten (art. 48.7 Wpo)
 - Ontbinden stichting (art. 48.11 Wpo en art. 14.2 statuten)
 - Goedkeuring begroting en jaarrekening

Externe beoordeling statuten

In de regio is er extern advies gevraagd voor de inhoudelijke beoordeling van de akte van statutenwijziging. Het externe advies is verzorgd door dhr. J. Wortelboer. Dhr. Wortelboer is werkzaam bij Koopman Optima en gespecialiseerd in bestuurlijke verzelfstandiging en fusies van schoolbesturen. De statuten zijn gecontroleerd op de rol die de gemeente vervult binnen het aanbod van openbaar onderwijs na de fusie van de beide stichtingen.

- *Artikel 8, 4^e lid:* 'Het college van Bestuur stuurt uiterlijk 4 weken na vaststelling van de begroting de jaarrekening en het bestuursverslag ter kennisname aan de gemeenteraden': op deze manier is de gemeente in staat om toezicht te houden.

- *Artikel 11, 2e lid:* “de leden van de raad van toezicht worden benoemd door de gemeenteraad met inachtneming...” De benoeming van nieuwe leden van de Raad van Toezicht is voorbehouden aan de gemeenteraad (gemeenteraden).
Herbenoeming van zittende leden echter niet: herbenoeming is aan de Raad van Toezicht zelf (kan 1 x : zie artikel 11, 7e lid).
- *Artikel 12:* schorsen en ontslag van leden van de raad van toezicht: hierin komt het sturingsinstrument van de gemeenteraden tot uiting: als de taak verwaarloosd wordt kan schorsing en ontslag volgen (maar dan [wellicht en hopelijk nooit toe te passen] de gehele Raad van Toezicht).
Indien dit van toepassing mocht zijn, dient er wel binnen 6 maanden benoeming plaats te vinden van nieuwe leden van de Raad van Toezicht (art. 13, 5e lid). In uiterste noodzaak kunnen de gemeenteraden een persoon benoemen die de taken van de Raad van Toezicht waarneemt.
- Zoals in de huidige (en ook in de nieuwe) statuten is bepaald, kunnen de statuten pas gewijzigd worden na instemming van de gemeenteraden.
- De (grond-)wettelijke taken van de gemeente zijn vervat in artikel 18 van de statuten:
 - Waarborgen van het openbaar karakter
 - Bevoegdheid om in geval van ernstige taakverwaarlozing in te kunnen grijpen.

Samenvattend

De oorspronkelijke statuten(wijziging) van de Stichting SPOOR (notarieel gepasseerd 3 april 2012) en de Stichting OPSO (notarieel gepasseerd op 22 oktober 2010) zijn vergeleken met de akte van Statutenwijziging voor de toekomstige stichting OPSPOOR. De voorgestelde tekst van de Statuten geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. De waarborgen die de gemeente heeft bij een verzelfstandigd bestuur (benoeming Raad van Toezicht, waarborg algemeen toegankelijk onderwijs en ingrijpen bij ernstige taakverwaarlozing) zijn voldoende opgenomen.

Punten van zorg en aandacht

Ambtelijk en in de SPOOR-raad is er onder meer aandacht besteed aan de volgende zaken bij de concept-statuten:

- *Er is geen klachtenprocedure opgenomen in de concept-statuten.*
In de Wpo staat al benoemd dat er een klachtenprocedures moet zijn en deze procedure is opgenomen in de FER.
- *In de concept-statuten staat dat de raad van toezicht uit ten minste drie en ten hoogste zeven personen bestaat. We zouden graag zien dat dit er minimaal vijf zijn i.p.v. drie om kwaliteit en continuïteit te waarborgen.*
In de statuten is opgenomen dat de raad van toezicht uit ten minste vijf en ten hoogste zeven personen bestaat. Op het moment dat er minder dan vijf leden zijn, kan de raad zijn taken niet goed uitvoeren omdat in de statuten staat dat het er vijf moeten zijn; binnen 6 maanden moet een nieuw lid worden gevonden.
- *We zouden graag minimaal twee bestuurders zien.*
In de statuten is het mogelijk om op te nemen hoeveel bestuurders gewenst zijn. Bij deze grootte van schoolbestuur is het echter gebruikelijk dat er één bestuurder is. Een tweede bestuurder betekent meer geld naar overheadkosten dan naar het onderwijs. Daarnaast is het vastleggen dat er minimaal twee bestuurders moeten zijn nadelig mocht het bestuur krimpen qua scholen. In de statuten is daarom gekozen voor de formulering van één tot drie personen.
- *Artikel 8 bevat een lid dat gericht is samenwerking met de kinderopvang. Hoe verhoudt dit zich tot de eerder voorgestelde fusie met SKOP?*
De raad van toezicht houdt zich bezig met het beoordelen van langdurige samenwerkingsrelaties en controleert of deze inderdaad van belang zijn voor het onderwijs. Het artikel geeft de raad van toezicht meer handvatten dan voorheen. Een fusie met welke organisatie dan ook is en blijft een aangelegenheid waar de gemeenteraad over gaat.